

بۆچی بەشدارچىکردن لە "ھەلبژاردن" دا لە بەرزەھەندى خەلكى كوردستان خىيە؟

محسن كریم

پارتى و يەككىتى بانگەشەى ئهوه دهكەن كه بەشدارى نەكردنى خەلك لە "ھەلبژاردن" دا زىانى بۆ "كورد" ھەيە. دەستى عەرەبە شوڤىنىستەكان و ئىسلامىيەكان دەكاتەوہ لە دژى خەلكى كوردستان و ئەوان زال دەبن و بەم پىيە خەلكى كوردستان رووبەرۆوى خەتەرۆ كارەسات دەبنەوہ. دەلین خەلك دەنگ بە يەككىتى و پارتى نادەن، دەنگ بە كورد دەدەن!

پىويست دەكات لە چەند لاوہ ئەم پرۆپاگەندەيە روون بكەينەوہ:

1- ئايا ئەمەى ئەنجام دەدرى بە راستى ھەلبژاردنە و ھىچ پىوانەيەكى ھەلبژاردنى رەچاو كردووە؟ ئايا دەنگدانى خەلك ھىچ كارىگەرى دەبیت لەسەر ئاكامەكانى ھەلبژاردن؟ ئايا ئەوانەى ھەلبژاردن دەبنە نوینەرانى خەلك و خۆيان بەرامبەر خەلك و بە ھىچ خواست و مەسەلەيەكى سياسى، كۆمەلایەتى ئەو خەلكە بە بەرپرسیار دەزانن، يان تەنھا مۆرى رەزامەندى خەلكيان دەوى بۆ ئەوہى ئە پىشبركى دەسلەتدا ئەگەن يەكتر سوودى لىوەرگرن؟

وہلامى ئەوانە ھەمووى نەخیرە بىجگە لە پرسىارى ئەخیر. ھەلبژاردن بەپى پىوانە بۆرژوايە روژئاوايەكەشى، دەبى ھەلومەرجىكى ئازادانەى سياسى بۆ دەنگدانى خەلك فەراھەم كرابیت. ئەمە نە لە كوردستان و نە لە عىراق فەراھەم نىيە. چەند حىزبى ميليشيايى دەسلەلاتيان بەدەستەو ھەر يەكەيان ناوچەيەكيان بۆخۆيان پاوان كردووە. ھەموو ھەلسوورانىك و ھەموو برپارىكى سياسى لە ناوچەى ژىر دەسلەلاتيان بەپى ئىتيفاقى نىوانيان دەكرى. ھەموو شتىك دەبى رەزامەندى ئەوانى لەسەر بىت، ئەویش بەپى بەرزەھەندى حىزبەكانيان. ھەلبژاردن و دەنگدانى ئازادانەى خەلك و بەشدارى سياسى ئازادانەو ھوشيارانەى خەلك و دەسلەلاتى ميليشياى بۆرژوايى ئەرزو ئاسمانيان لە نىواندایە.

ئازادى خەلك و مافى ئىختىارى سياسى خەلك لە چوارچىوہى بەرزەھەندى سياسى و برپارى سياسى ئەواندا مانای ھەيە و ھىچى دىكە! لىستى ئەوان ھەيە، راگەيەنراوہ. خەلك ئازادە دەنگ بەو لىستە بدات. ئازاد نىيە دەنگى پى نەدات، چونكە ئەوہ ئىتر "خيانەتە بە كورد و بە خوينى شەھيدان". ئەوہ سادەترىن فشارو زەغتى نەفسى و ئەخلاقىيە كە بۆ خەلكى دەھىنن بۆ ئەوہى ناچارىان بكەن دەنگ بەوان بەدەن!

تەجرۆبەى ھەلبژاردنى مانگى يەكى ئەمسال، تەجرۆبەى ھەلبژاردنەكانى شارەوانىيەكانى ھەوليرۆ سلىمانى، تەجرۆبەى ھەلبژاردنى پەرلەمانى 1992، ھەموويان بە روڤشنى ئەوہيان نىشان داوہ كە لىستەكانى ئەوان لىستى نوینەرانى خەلك نەبوون. خۆيان بەرامبەر ھىچ مەسەلەيەكى سياسى، ئابوورى، خۆشگوزەرانى و خزمەتگوزارىيى خەلك بە بەرپرس نەزانىوہ و نازانن. بە ھىچ شىوہيەك خەلك ناتونىت لىيان بپرسىتەوہ. ئەگەرىش مانگرتن و خۆپىشاندان بكەن ئەوا لولەى چەكى پۇلىس و ئاسايشى كوردایەتى دەورى راستەقىنەى خۆى دەبىنىت و چى تر نابىتە " دوگمەو دۆلاب" بە سنگيانەوہ!

2- ئایا بە راستی دەنگی خەتک بۆ یەکیتی و پارتناییت و بەرپرسیانی ئەوان و لیستی ئەوان ناچنە ناو حکومەتی ناوەندیەوه؟ ئایا بێجگە ئە لیستی ئەو دوو حیزبەو دەستەو تاقەمەکانی هاوپیەمانی ئەوان دەنگ بە کۆی دیکە دەدری؟ ئایا هیچ کاندیدیکی دیکە ئە نارادا هەیە کە نوێنەراییەتی راستەقینەیی خەتک و خواست و ئومێدە سیاسیەکانی ئەوان بکەن؟ ئایا ئەسڵەن ئەم حیزبانە ریگەیان داوہ بە کەسی دیکە کە خۆیان کاندید بکەن؟ ئایا خەتک هیچ ئیختیارێکی دیکە هەیە تا دەنگی پێبەدات؟ ئایا یەکگرتووی ئیسلامی کە ریاکارانە خۆی وەکو نوێنەری نارهزایەتی خەتک دژی گەندەئی نیشان دەدات، فری بەسەر بەرژەوهەندی سیاسی و ئومێدەکانی کۆمەلگای کوردستانەوه هەیە بۆ نازادی و خوشگوزەرائی و ژبانی شارستانی؟!

ئەوێ ئاشکرایە ئەوێ کە ئەو دەنگدانەیی خەتک راستەوخۆ دەچیتە گیرفانی یەکیتی و پارتنایەوه. دەنگدانە کە بۆ لیستی هاوبەشی ئەوانە. هیچ کاندیدیکی دیکە کە بەقەدەر نووکه دەرزێبە کە پەپوێندی بە بەرژەوهەندی سیاسی و ئومێدو خواستە ئینسانییەکانی خەتکەوه هەبێت، لەم بەناو هەلبژاردنەدا نابینرێ. گومانیش لەوێدا نییە کە یەکگرتووی ئیسلامی نە کە نوێنەری هیچ مەسەلەییە کە و ئومێدیکی ئینسانی خەتک نییە، بەلێ هێزێکی تیرۆریستی ئیسلامیە کە پەپامی رەشی دەسەلاتی ئیسلامی سیاسی بۆ خەتکی ئازادبخوێزی یەکسانبخوێزی مۆدیرنی کۆمەلگای کوردستان پێیە.

دەنگی خەتک بۆ لیستی (730)، مۆری رەزامەندی دانە لە ریکەوتننامەیی نیوان یەکیتی و پارتنای لەگەڵ ئەو میلیشیا ئیسلامی و نەتەوهپەرستە عەرەبانەیی کە ئەمان کورسیەکانی دەسەلاتی عێراقیان لەگەڵیاندا دا بەش کردووه. ریکەوتننامەییەکی ئاگر بەست و تەقسیمی دەسەلات و سامان لە نیوانیاندا ئیمزا کراوه و پێویستیان بە تەئیدی خەتک هەیە بۆ ئەوێ بە ناوی دیموکراسیەوه دەردخواری خەتک خۆی و میدیای بۆرژوایی و رۆژئاوایی بۆ دەن و رووی ئەمریکاش سپی بکەنەوه! لەم بەناو هەلبژاردنەدا کە لە ژێر سایەیی داگیرکاری ئەمریکاو دەسەلاتی ئەحزابی میلیشیا یی لایەنگری ئەمریکا ئەنجام دەدری، جیگایە کە بۆ دەنگی خەتک و نوینەری خەتک نابیتەوه. نوینەری خەتک، نوینەری بەدیھێنایی خواستەکانی ئەوان لە نازادی، فرسەتی یەکسانی ژبان بۆ هەمووان، نەهێشتنی گەندەلی و مشەخۆری بەرپرسیانی ئەحزابی میلیشیا یی دەسەلاتدار، خزمەتگوزاری شارەوانی، پارێزراو بوونی مافە ئینسانییەکانی ژنان، مافی ژبانیکی ئازادو هاوچارخ بۆ لاوانی کوردستان، هەلبێچانی بیروکراسی بەرپرسیانی حیزبی دەسەلاتدار.... و تاد. لەم "هەلبژاردن"دا جیگای نییە. هیچ ئیختیارێکی سیاسی دیکە بۆ خەتک نەهێلراو تەوه. هەپوێ نییە لیستی هاوبەشی پارتنای و یەکیتی و هاوپیەمانەکانیان لەگەڵ لیستی یەکگرتووی ئیسلامی، کە تەنانەت بوونی ئەمیشیان پێ قبوول ناکریت. ئەوێتا پارتنای لە جەرگەیی پڕوپاگەندەیی هەلبژاردن و دیموکراسیدا پەلاماری ئەم تاقەمە دەدات کە تا دوینێ دۆستی سەر میزی کۆبوونەوه دیپلۆماسیەکانیان بوون. چ جایی ئەوێ تەحەمولی ئەو لایە و کەسانە بکەن کە نوینەرایەتی بەرژەوهەندی خەتک دەکەن. هەرئەوێ؛ لە نیوان خراب و خرابتر دا هەلبێژەر خراب. یان رەنگە ئەم ئیختیارەش نەبیت!

3- ئایا، ئە هەمووی گرنگتر، ئەو بەرژەوهەندی و قازانجە سیاسیە چیبە کە خەتکی کوردستان ئە بەشداریکردن لە "هەلبژاردن"دا دەستیان دەکەوتیت و ئەگەر بەشدارێ نەکەن ئە دەستی دەدەن؟!

گرنگترین خالێک کە یەکیتی و پارتنای دەیانەوێ خەتکی کوردستانی پێ چەواشە بکەن بۆ ئەوێ راپیچی گالتهجاری هەلبژاردنیان بکەن ئەوێ کە گواپە خەتک دەنگ بە کورد دەدەن. ئەگەر بەشدارێ نەکەن زیان بە مەسەلەیی کورد دەگەینەن! بەلام با بزانی ئەم هەلبژاردنە چارەسەری کێشەیی کورد دەکات؟ رەنگە بەشیکی خەتک بلین قەیناکا ماوێهە کە دیکەش تەحەمولی بیکارەبایی دەکەین، تەحەمولی ئەوێ دەکەین کە بۆری ئاوی مالان هەر فشەیی بیت و دلۆپیک ئاوی پێدانەییەت! جادەکان هەلکەنراو بە ئومێدی ئەو رۆژە بن کە

پێکریڤهوه! گه‌نده‌لی ئیداری زیاترو سه‌روه‌تی به‌پرسانی ئه‌و دوو حیزبه زیاتر لووت له هه‌ور هه‌لسوون، و..... تاد. به‌لام هه‌ر به‌ومه‌رجه‌ی کورد تووشی کاره‌سات نه‌بیته‌وه. گوايه ئه‌م دوو حیزبه، که‌ده‌ستیان له بینی خه‌لک ناوه‌و ناوه‌و ئاوه‌و کاره‌بایان له خه‌لک کردووه به‌خه‌ونی وه‌دی نه‌هاتوو، له‌م مه‌سه‌له‌ سه‌سه‌دا که‌ مه‌سه‌له‌ی داها‌توو و چاره‌نووسی خه‌لکی کوردستانه‌ نوینه‌رایه‌تی ئه‌وان ده‌که‌ن! گوايه ئه‌و خه‌لکه‌ له به‌رامبه‌ر شو‌قینیزی عه‌ره‌بی و ئیسلامی سیاسیدا ده‌پاریزن! ئایا شتی وا مه‌نتقییه‌ و ده‌کرئ هیچ ئینسانیکی عاقل برۆای پێ بکات؟! ئه‌وه‌ نییه‌ یه‌کی‌تی و پارته‌ی هه‌ر له‌گه‌ل ئه‌و شو‌قینستانه‌ی عه‌ره‌ب و ده‌سته‌و تاقمه‌ ئیسلامیه‌ سیاسیه‌کانی شیعه‌ و غه‌یری شیعه‌دا حکومه‌تی کاتیان پێک هینا، "ده‌ستور"ی کۆنه‌په‌رستانه‌ی ئیسلامی و تائیفی و قه‌ومییان به‌سه‌ر خه‌لکدا سه‌پاند، و دوای ئه‌م گالته‌جاریه‌ی هه‌لبژاردنیش حکومه‌تی هاوبه‌ش پێک ده‌هین! یه‌کی‌تی و پارته‌ی فیدرالیان ده‌وێت که‌ ته‌زمینی به‌رژه‌وه‌ندیه‌کانی خۆیان ده‌کات.

به‌لام کیشه‌ی کورد چۆن چاره‌سه‌ر ده‌بیت و خه‌لکی کوردستان چیان ده‌وێت؟

له ئیستادا ته‌نها ریگای چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورد له کوردستانی عێراقدا جیا‌بوونه‌وه‌ی کوردستانی عێراقه‌ له ریگای ئه‌نجامدانی ریفرا‌ندۆمیکی ئازاده‌وه. خه‌لکی کوردستان خوازیاری جیا‌بوونه‌وه‌ن. ئه‌مه‌ خواستیکی جه‌ماوه‌ری و هاوکات شه‌رعی و عادیلانه‌یه. هه‌روه‌ها ته‌نها ریگاچاره‌ی سیاسی ئه‌م کیشه‌یه‌شه‌ که‌ به‌ کیشه‌ی کورد ناسراوه. ته‌نها ریگایه‌ک که‌ بۆ هه‌تا‌هه‌تایه‌ مه‌ترسی دو‌باره‌بوونه‌وه‌ی زو‌لمی نه‌ته‌وه‌یی له‌سه‌ر خه‌لکی کوردستان کۆتایی پێ ده‌هین، خه‌ته‌ری گه‌رانه‌وه‌ی سه‌رکوت و داپ‌لۆسین و جینۆساید و کوشتارو ئاواره‌بونی خه‌لکی کوردستان له‌نیو ده‌بات، ته‌نها جیا‌بوونه‌وه‌ی کوردستان و پیکه‌هاتنی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆیه‌. خه‌لکی کوردستان ئه‌مه‌ی ده‌وێ، به‌لام به‌شداریکردن له هه‌لبژاردن به‌ پێچه‌وانه‌وه‌ کوردستان ده‌به‌سنتیته‌وه‌ به‌ عێراقه‌وه‌ له چوراچی‌وه‌ی فیدرالی نه‌ته‌وه‌بییدا. واته‌ کیشه‌ی کورد به‌ هه‌لۆاسراوی و چاره‌سه‌ر نه‌کراوی ده‌هینایته‌وه‌. هه‌میشه‌ له‌گه‌ل ئه‌گه‌ری تیکچوونی ریکه‌وتنی نیوان پارته‌ی و یه‌کی‌تی له‌گه‌ل حیزب و لایه‌نه‌ ئیسلامی و نه‌ته‌وه‌په‌رسته‌ عه‌ره‌بیه‌کاندا که‌ ئیستا له‌گه‌لیان ریکه‌وتوو و بریاره‌ حکومه‌تیان له‌گه‌لدا دروست بکه‌ن، ئه‌گه‌ری ده‌ست پیکردنه‌وه‌ی خه‌ته‌رو کاره‌سات بۆ خه‌لکی کوردستان دیته‌وه‌ گوێ. بۆچی مه‌گه‌ر پارته‌ی و یه‌کی‌تی که‌ برای خوینی خیزانی کوردایه‌تین دوای هه‌لبژاردنی "په‌رله‌مان" به‌ 2 سال هه‌موو ریکه‌وتنیکیان له‌ژیر پێ نه‌نا و شه‌ریکی خویناویان به‌سه‌ر خه‌لکدا نه‌سه‌پاند و کوردستانایان نه‌کرد به‌ دۆزه‌خ له‌ خه‌لک؟! بۆچی ده‌بیت ئه‌م کۆکتیله‌ سه‌یرو سه‌مه‌ره‌یه‌ی که‌ بریاره‌ "هه‌لبژاردن" شه‌رعیه‌ت به‌ ده‌سه‌لاتیان بدات، له‌سه‌ر به‌شه‌ ده‌سه‌لات و سه‌روه‌ت له‌ داها‌توویه‌کی نزیکدا ریکه‌وتنی نیوانیان توو‌ر هه‌لنه‌ده‌ن و به‌رنه‌بنه‌ گیان یه‌کتری و خه‌لکیش!؟

به‌لام ئایا به‌شداریه‌ی خه‌لک هیچ نه‌بیت خه‌ته‌ری ئه‌و لایه‌نه‌ شو‌قینستی و ئیسلامیه‌ عه‌ره‌بیانه‌ له‌سه‌ر خه‌لکی کوردستان دوور ناخاته‌وه‌و به‌ پێچه‌وانه‌شه‌وه‌ به‌شداریه‌ نه‌کردن پێشی ناخات؟

به‌شداریکردن له هه‌لبژاردندا ئه‌و شته‌ی دووری ده‌خاته‌وه‌ چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورده‌، نه‌ک خه‌ته‌ری ده‌ست پیکردنه‌وه‌ی زو‌لمی نه‌ته‌وه‌یی دژی خه‌لکی کوردستان. ئیستا هه‌م فرسه‌ت و هه‌م زه‌مینه‌ی چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورد به‌شیوه‌یه‌کی عادیلانه‌ له ئارادایه‌. ئه‌وه‌ دیار نییه‌ که‌ ئه‌م فرسه‌ت و ئیمکانیه‌ته‌ سیاسیه‌ تا که‌ی ده‌مینیته‌وه‌. ئه‌گه‌ریش له‌ ده‌ست درا ئیتر مه‌علومه‌ که‌ ده‌رفه‌تیکی می‌ژوویی که‌ بۆ چاره‌سه‌ری ئه‌م کیشه‌یه‌ له ئارادایه‌ له‌ ده‌ست ده‌درئ! بۆیه‌ به‌شداریکردن له قازانجی چاره‌سه‌ری کیشه‌ی کورد نییه‌و به‌م پێیه‌ به‌شداریکردن تییدا له‌به‌رژه‌وه‌ندی خه‌لک نییه‌.

بئگومان له بهرژه‌وهندی یه‌کییتی و پارتیییه، به‌لام له زهره‌ری مه‌سه‌له‌ی کورد و چاره‌سه‌ری ره‌وای
ئهم کیشه‌یه‌یه.
خه‌لکی کوردستان له جیاتی ئه‌وه‌ی روو له بنکه‌کانی ده‌نگدان بکه‌ن بۆ به‌ستنه‌وه‌ی کوردستان به
عیراقه‌وه، با هه‌رکسه‌سه له‌سه‌ر بانی ماله‌که‌ی خو‌ی له‌سه‌ر پارچه‌ مقه‌بایه‌ک بنووسیت:

به‌ئی بۆ ریزاندۆم و جیابوونه‌وه‌ی کوردستان!

با که‌نال‌ه‌کانی راگه‌یاندن له‌جیاتی وینه‌ی به‌شداریکردن له گالته‌جاری هه‌لبژاردن ئهم په‌یامه‌ی
خه‌لکی کوردستان به ئاگاداری خه‌لکی دنیا بگه‌یه‌نن!
